

PATVIRTINTA

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto senato

2025 m. birželio 19 d. nutarimu Nr. 191-03

LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETO ETIKOS KODEKSAS

IVADAS

Lietuvos sveikatos mokslų universitetas (toliau – Universitetas), siekdamas puoselėti studijų, mokslo ir praktikos vienovės, vienos sveikatos principą, akademinę laisvę, profesionalumą ir autonomiją ir užtikrinti aukščiausius etikos standartus, taip prisidėdamas prie visuomenės gerovės ir aktyvių bei atsakingų visuomenės narių ugdymo, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucija, Mokslo ir studijų įstatymu, Universiteto statutu bei kitais teisės aktais, priima šį Lietuvos sveikatos mokslų universiteto etikos kodeksą (toliau – Kodeksas).

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Universitetas gerbia ir saugo žmogaus teises ir laisves, skleidžia ir puoselėja demokratines vertybes, laikydamasis Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje nustatytų gairių ir tarptautinių konvencijų. Savo veikla, veiksmais Universitetas demonstruoja geranoriškumą, tarpusavio pasitikėjimą bei kuria palankią darbo, mokslo ir studijų atmosferą visai Universiteto bendruomenei.

2. Kodeksas nustato pagrindinius Universiteto etikos principus, skatina pripažinti ir gerbti Universiteto bendruomenės narių teises ir laisves, nustato elgesio taisykles tarp Universiteto bendruomenės narių ir santykius su išorės suinteresuotaisiais subjektais, kad būtų išvengta etiškai netinkamo ar neteisėto elgesio.

3. Kodeksas taikomas visai Universiteto bendruomenei: darbuotojams, studentams, klausytojams ir kitiems asmenims, atliekantiems tam tikras pareigas ar funkcijas Universitete.

4. Kodeksas nurodo, kokiais etikos principais Universitetas vadovaujasi vykdydamas savo veiklą ir kokio elgesio tikisi iš savo bendruomenės narių.

5. Kodeksas yra bendrasis dokumentas, pabrėžiantis svarbiausius etikos principus, kurie detalčiau išdėstomi atskiruose Universiteto vidiniuose dokumentuose.

6. Siekiant aiškumo – šiame Kodekse naudojamas vyriškos giminės linksnis turi būti suprantamas kaip apimantis visus Universiteto bendruomenės narius.

II SKYRIUS

UNIVERSITETO ETIKOS PRINCIPAI

7. Pagarba ir lygiateisiškumas.

7.1. Universiteto bendruomenės nariai gerbia vieni kitus ir kitus asmenis, išlaiko profesionalumą ir dalykiškumą tarpusavio santykiuose, studijų, mokslo, sveikatos priežiūros ir kitose veiklose, pripažįsta ir gerbia žmogaus teises, išsakytas idėjas, pasiūlymus, pagrįstą kritiką, autorių teises.

7.2. Universiteto bendruomenės nariai, įgyvendindami savo teises ir pareigas, puoselėja pasitikėjimo kultūrą, kurioje skatinama laisvai keistis idėjomis ir sudaryti sąlygas visiems išnaudoti savo potencialą.

7.3. Universiteto bendruomenės nariai yra lygūs, skirtingų sąlygų taikymas ar tapačių santykių skirtingas reglamentavimas galimas tik esant objektyvioms ir pagrįstoms priežastims.

7.4. Universiteto bendruomenės nariai turi laikytis vienodų Universiteto reikalavimų, praktikų ir procedūrų, taip pat užtikrinti jų tinkamą įgyvendinimą.

8. Minties ir išraiškos laisvė.

8.1. Kiekvienas Universiteto bendruomenės narys turi minties ir išraiškos laisvę, gali rinktis mokslinių interesų sritis ir kryptis, turėti savo nuomonę ir ją laisvai ir atsakingai reikšti jį ir bendruomenę liečiančiais klausimais, kai tai neprieštarauja nacionaliniams ir Universiteto teisės aktams, visuotinai priimtomis elgesio normoms bei nepažeidžia kitų asmenų teisių ir (ar) laisvių.

8.2. Universitete skatinamas atvirumas, kuris reiškia skaidrumą, sąžiningumą ir pasirengimą dalintis informacija, idėjomis bei pripažinti įvairias nuomones. Tai skatina pasitikėjimą tarp bendruomenės narių, akademinę laisvę, įtraukia diskusijų kultūrą ir nuolatinį tobulėjimą per atvirą dialogą. Atvirumas remiasi išipareigojimu veikti sąžiningai, gerbti skirtingas nuomones ir būti pasirengusiems keistis bei mokytis.

9. Lygybė, įvairovė ir socialinė įtrauktis.

9.1. Visi Universiteto bendruomenės nariai yra lygūs, nepriklausomai nuo lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos, šeiminės padėties.

9.2. Universitetas skatina socialinę įtrauktį, lygybę, įvairovę ir įgyvendina lygių galimybių kultūrą.

9.3. Universitetas ir jo bendruomenės nariai netoleruoja diskriminacijos, priekabiavimo, smurto, žeminimo, neapykantos kurstymo ar patyčių bet kokiomis formomis. Apie bet kokius su tuo susijusius klausimus ar incidentus pranešusius ar liudijančius Universiteto bendruomenės narius Universitetas apsaugo nuo priešiško elgesio, keršto ir kitų neigiamų pasekmių.

10. Atsakomybė.

10.1. Universiteto bendruomenės nariai laikosi etiško elgesio reikalavimų visose veiklose.

10.2. Kiekvienas bendruomenės narys atsakingai ir sąžiningai naudojasi patikėtomis funkcijomis, siekia aukščiausios savo veiklos kokybės, prisiima visišką atsakomybę už savo veiklos funkcijas ir jų tinkamą bei savalaikį atlikimą, susilaiko nuo veiksmų, peržengiančių profesinės kompetencijos ribas, saugo universiteto reputaciją.

10.3. Universiteto bendruomenės prioritetinis tikslas yra užtikrinti aukščiausią kokybę vykdomų studijų, mokslinės veiklos, sveikatos priežiūros ir kitų procesų srityse. Nerekomenduojama įsitraukti į kitas veiklas, nesusijusias su Universiteto misija, jei tai galėtų sukelti laiko paskirstymo problemų, kurios galėtų lemti išipareigojimų konfliktus bei neigiamai paveiktų pagrindinių pareigų Universitete vykdymą.

10.4. Visi Universiteto bendruomenės nariai puoselėja ir saugo Universiteto vardą ir prestižą, susilaiko nuo bet koks elgesio, galinčio pakenkti jo įvaizdžiui, be Universiteto leidimo nerengia viešų pareiškimų Universiteto vardu.

11. Akademinis sąžiningumas.

11.1. Universiteto bendruomenės nariai siekia tiesos, žinių ir mokslo pažangos, laikydamiesi aukščiausių sąžiningumo standartų mokydami, dėstydami, vykdydami tyrimus ar atlikdami kitas profesines funkcijas, įskaitant administracinę veiklą.

11.2. Kiekvienas Universiteto bendruomenės narys vykdo mokslinius tyrimus, laikydamasis aukščiausių mokslinių tyrimų etikos standartų, užtikrina intelektualinės nuosavybės teisių apsaugą, sąžiningai pripažįsta kitų mokslininkų indėlį, neplagijuoja ir neklatoja rezultatų.

11.3. Universiteto dėstytojai užtikrina aukščiausią mokymo kokybę, naudodami naujausias moksliskai pagrįstas metodikas ir technologijas. Jie nuolat tobulina savo profesines kompetencijas, yra atviri naujoms idėjoms ir skatina studentų ir klausytojų asmeninį, akademinį ir profesinį augimą.

11.4. Dėstytojų ir studentų bei klausytojų santykiai grindžiami abipusio sąžiningumo, pasitikėjimo, bendradarbiavimo, pagarbos asmeniui principais. Vertinant žinias, gebėjimus ir įgūdžius laikomasi objektyvumo, nešališkumo, skaidrumo principų, užtikrinant konstruktyvų grįžtamąjį ryšį.

11.5. Studentai ir klausytojai turi teisę ir pareigą aktyviai, sąžiningai ir atsakingai dalyvauti mokymo ir ugdymo veikloje, bendradarbiauti ir pagarbiai elgtis su dėstytojais ir kitais Universiteto bendruomenės nariais, gerbti Universiteto vertybes.

11.6. Universiteto bendruomenės nariai neplagijuoja, neklatoja rezultatų ir nekopijuoja kitų asmenų tekstų, nesiima kitoks elgesio, galinčio sutrukdyti tinkamai įvertinti jų žinias ir kompetencijas.

12. Skaidrumas, sąžiningumas ir interesų suderinamumas.

12.1. Universiteto bendruomenės nariai atvirai ir sąžiningai atskleidžia savo privačius interesus, iš anksto informuoja apie situacijas, kurios gali sukelti interesų konfliktą ir stengiasi jo išvengti.

12.2. Universiteto bendruomenės nariai nesiima apgaulės, sukčiavimo, piktnaudžiavimo, korupcijos ar kitų teisės aktais uždraustų veiklų.

12.3. Universiteto bendruomenės nariai savo pareigas vykdo nepriekaištingai, yra nepaperkami ir nepapirkinėja kitų. Savo funkcijas Universitete atlieka nepriekaištingai, nesinaudodami einamomis pareigomis asmeninei ar artimųjų naudai gauti, bei nedarydami žalos Universitetui ar viešiesiems interesams.

12.4. Universiteto bendruomenės nariai nepiktnaudžiauja turima galia, neviršija savo kompetencijų ir veikia pagal suteiktus įgaliojimus.

12.5. Darbo, mokslo ir studijų priemonės, finansiniai, materialiniai ištekliai, vidinė ir konfidenciali informacija turi būti naudojama tik tiesioginėms einamoms pareigoms atlikti, mokslui ir studijoms vykdyti, išskyrus atvejus, kai raštiškai reglamentuota kitaip.

12.6. Universitete sprendimai priimami ir veikla vykdoma remiantis objektyviais kriterijais, be asmeninių šališkumų, išorinių įtakų ar interesų konfliktų.

12.7. Universiteto bendruomenės nariai nei tiesiogiai, nei netiesiogiai nepriima jokių tiesioginių ar netiesioginių dovanų, kai esama pagrindo manyti, kad dovana siekiama paveikti Universiteto bendruomenės nario veiksmus ar sprendimus ir (ar) kai tokios dovanos priėmimas prieštarautų Universiteto dovanų politikai.

13. Privatumas ir konfidencialumas.

13.1. Kiekvienas Universiteto bendruomenės narys turi teisę į privatų gyvenimą bei gerbia kitų asmenų privatumą.

13.2. Universiteto bendruomenės nariai užtikrina informacijos konfidencialumą, taip pat nuo bet koks neteisėto atskleidimo saugo Universitete kaupiamą ir vykdant darbo funkcijas sužinotą bet kokią konfidencialią informaciją apie Universiteto veiklą, bendruomenės narius ar trečiuosius asmenis, su kuriais bendradarbiauja Universitetas.

14. Solidarumas ir atjauta.

14.1. Universiteto bendruomenės nariai atsakingai atlieka savo pareigas ir yra pasiruošę bendradarbiauti bei padėti kitiems, palaiko ir skatina tobulėti vieni kitus.

14.2. Universiteto bendruomenės nariai užjaučia ir padeda vieni kitiems, rūpinasi su emociniais sunkumais susiduriančių bendruomenės narių savijauta, siūlo pagalbą jai pagerinti.

14.3. Universitetas sudaro savirealizacijos ir kompetencijų tobulinimo galimybes.

14.4. Universitetas užtikrina saugią darbo, mokslo ir studijų aplinką.

14.5. Universitetui jo bendruomenės narių saugumas ir sveikata yra prioritetas.

15. Asmens duomenų ir intelektinės nuosavybės apsauga.

15.1. Universitetas ir bendruomenės nariai asmens duomenis tvarko teisės aktuose nustatyta tvarka, užtikrindami jų privatumą, saugumą ir konfidencialumą bei tinkamas technines ir organizacines priemones, kurios apsaugo duomenis nuo neteisėtos prieigos, atskleidimo, atsitiktinio praradimo, pakeitimo, sunaikinimo ar kitokio neteisėto tvarkymo.

15.2. Intelektinės nuosavybės teisės saugomos teisės aktuose nustatyta tvarka.

16. Tvarumas ir socialinė atsakomybė.

16.1. Kiekvienas Universiteto bendruomenės narys tausoja materialinius ir žmogiškuosius išteklius, neteršia aplinkos, informuoja atsakingus asmenis apie netinkamą elgesį su Universiteto ištekliais, sugadinant ar prarastą turtą.

16.2. Universiteto ištekliai gali būti naudojami tik darbo veikloms, bet ne asmeninei naudai gauti.

16.3. Valdant Universiteto išteklius turi būti laikomasi aplinkosaugos ir profesinės sveikatos bei saugos ir sveikatos teisės aktų. Toks valdymas turi būti grindžiamas išlaidų ribojimo logika, taip pat energijos vartojimo efektyvumo požiūriu, tačiau nekeliant pavojaus universiteto veiklos kokybei.

16.4. Universitetas palaiko ryšius su pripažintomis akademinėmis institucijomis ir puoselėja bendradarbiavimą, grindžiamą bendrosiomis vertybėmis ir pagarba kultūrinei bei politinei įvairovei.

17. Skaitmeninė etika ir komunikacija.

17.1. Virtualioje mokymosi aplinkoje taikomos tos pačios akademinės etikos taisyklės kaip ir fizinėje aplinkoje.

17.2. Naudojant dirbtinio intelekto įrankius užtikrinamas skaidrumas ir atsakomybės už dirbtinio intelekto sprendimus prisiėmimas.

17.3. Elektroninėje erdvėje užtikrinamas profesionalumas, kibernetinio saugumo principų laikymasis, asmens duomenų apsauga.

18. Kodekse pateiktų principų ir juos pažeidžiančių elgesio formų sąrašas negali būti laikomas baigtiniu.

III SKYRIUS

KODEKSO ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA

19. Visi Universiteto bendruomenės nariai privalo laikytis visų Kodekso nuostatų.
20. Kodekso įgyvendinimo priežiūros struktūra:
 - 20.1. Lygių galimybių koordinatorius:
 - 20.1.1.1. Priima ir registruoja pranešimus apie etikos pažeidimus
 - 20.1.1.2. Atlieka pirminį pažeidimų tyrimą
 - 20.1.1.3. Teikia medžiagą senato Teisės ir etikos komisijai
 - 20.1.1.4. Koordinuoja prevencinę veiklą
 - 20.1.1.5. Konsultuoja bendruomenę etikos klausimais
 - 20.1.1.6. Organizuoja mokymus apie etiką pažeidimų prevenciją
 - 20.1.1.7. Teikia išvadas rektoriui
 - 20.2. Padalinių vadovai:
 - 20.2.1. Įgyvendina Kodekso nuostatas padaliniuose
 - 20.2.2. Užtikrina informacijos apie etikos reikalavimus sklaidą
 - 20.2.3. Identifikuoja galimus pažeidimus ir informuoja Lygių galimybių koordinatorių
 - 20.2.4. Teikia siūlymus dėl etikos normų tobulinimo
 - 20.2.5. Dalyvauja etikos mokymų organizavime
 - 20.2.6. Skatina etišką elgesį padaliniuose
 - 20.3. Studentų ginčų su administracija ir kitais darbuotojais nagrinėjimo komisija skundus nagrinėja senato nustatyta tvarka.
 - 20.4. Universiteto senato Teisės ir etikos komisija:
 - 20.4.1. Nagrinėja ir priima sprendimus dėl etikos pažeidimų
 - 20.4.2. Nagrinėja apeliacijas dėl kitų komisijų sprendimų
 - 20.4.3. Teikia rekomendacijas senatui dėl etikos politikos tobulinimo
21. Kodeksas viešai skelbiamas Universiteto tinklalapyje.

IV SKYRIUS

INFORMAVIMAS APIE KODEKSO PAŽEIDIMUS

22. Universiteto bendruomenės nariai netoleruoja Kodekso pažeidimų, pastebėję pažeidimus sudrausmina kitą bendruomenės narį ar praneša tiesioginiam vadovui arba Lygių galimybių koordinatoriui 23 p. nustatyta tvarka.
23. Pranešimai (skundai) dėl galimų Kodekso pažeidimų teikiami:
 - 23.1. Raštu Lygių galimybių koordinatoriui
 - 23.2. El. paštu lygiosgalimybės@lsmu.lt
 - 23.3. Per elektroninę pranešimų sistemą intranete
24. Pranešime nurodoma pažeidimo esmė ir aplinkybės, turimi įrodymai, siūlomi liudytojai (jei žinoma – vardas, pavardė, pareigos, kontaktai), ankstesni bandymai spręsti problemą (jei buvo), pranešėjo kontaktiniai duomenys, ar pranešėjas sutinka, kad jo tapatybė būtų atskleista skundžiamajam (-iesiems).
25. Universitetas užtikrina pranešimų ir nagrinėjimo proceso konfidencialumą.

26. Pranešimai nagrinėjami laikantis nekaltumo prezumpcijos, nešališkumo ir objektyvumo, operatyvumo principų.
27. Jeigu nustatyta, kad pranešimas (skundas) buvo pagrįstas, Universiteto rektorius, atsižvelgdamas į pažeidimo sunkumą, turi teisę taikyti dėl darbo pareigų/studento pareigų pažeidimo Lietuvos Respublikos darbo kodekse ir (ar) Universiteto studijų reglamente numatytas poveikio priemones. Galimai padarytas administracinis nusižengimas ar nusikaltimas, pranešimas (skundas) nedelsiant perduodamas nagrinėti kompetentingai institucijai teisės aktuose nustatyta tvarka.
28. Asmens duomenys, nurodyti 24 p., bus tvarkomi tik su tikslu nagrinėti galimą pažeidimą, o asmens, kuris pranešė apie galimą pažeidimą, kontaktiniai duomenys naudojami tik komunikacijai.
29. Visi asmens duomenys, susiję su Universiteto bendruomenės nariais ar kitais asmenimis, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems asmenims atlikti pavestas funkcijas, siekiant užtikrinti Universiteto bendruomenės narių ar kitų asmenų teises ir teisėtus interesus. Jeigu asmuo turi klausimų, susijusių su Kodekso įgyvendinimo ir užtikrinimo metu tvarkomais jo asmens duomenimis, jis turi teisę kreiptis į Universiteto duomenų apsaugos pareigūną elektroniniu paštu duomeni.sauga@lsmu.lt.
30. Duomenų subjektų teisių, nustatytų Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/679 2016 m. balandžio 27 d. dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendras duomenų apsaugos reglamentas), įgyvendinimo tvarka yra reglamentuota Duomenų subjektų teisių įgyvendinimo Lietuvos sveikatos mokslų universitete taisyklėse, patvirtintose Universiteto rektoriaus 2021 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. 2021-V-0195 „Dėl Duomenų subjektų teisių įgyvendinimo Lietuvos sveikatos mokslų universitete taisyklių patvirtinimo“.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

31. Nauji bendruomenės nariai su Kodeksu supažindinami prieš jiems pradėdant dirbti, studijuoti ar savanoriauti Universitete, taip pat – ir viešojo skelbimo būdu.
32. Kodekso peržiūrėjimą, atnaujinimą inicijuoja LSMU bendruomenės nariai, koordinuoja Lygių galimybių koordinatorius,
33. Kodeksas peržiūrimas ne rečiau kaip kartą per penkerius kalendorinius metus ir atnaujinamas, esant poreikiui.